

פיקוח ובקרה על פינוי אשפה ושינועה לתחנת מעבר

1. מבוא

כללי

במסגרת השירותים הניתנים על ידי העירייה לתושביה, שירותי הניקיון, בהם שירותי פינוי האשפה, הינם מהשירותים הבסיסיים והחשובים. על העירייה לתכנן את ניהול פינוי האשפה באופן יעיל, אפקטיבי וחסכוני ככל שניתן, לאור השפעת איכות שירותי פינוי הפסולת, על איכות החיים של תושבי העיר.

לצורך מילוי חובתה התקשרה העירייה עם חברת "מפע" 1965 (1987) בע"מ" (להלן - "קבלן אשפה") אשר מפנה את האשפה מרחבי העיר לתחנת מעבר השרון (מתחם אליו מובלת האשפה והפסולת כשלב ביניים עד להובלתם לאתר האשפה) - אשר בבעלות מפע"ת - ומשם משונעת האשפה לאתר לטמינת פסולת (להלן - "אס"פ"). הפיקוח על עבודת קבלן האשפה מתבצע על ידי מחלקת "ניקיון העיר, פינוי אשפה ומחזור" (להלן - "המחלקה"). תקציב פינוי האשפה לשנת 2011 עמד על סך של 23,570,300 ₪.

המסגרת הנורמטיבית

חובתה של רשות מקומית לדאוג לניקיון העיר הכולל את פינוי האשפה בעיר, מעוגנת בסעיף 242 לפקודת העיריות (נוסח חדש) - "תברואה בריאות הציבור ונוחותו", לפיו על העירייה מופקדת מטלת פינוי האשפה וניקיון הרחובות כדלקמן:

"בעניין תברואה, בריאות הציבור ונוחותו, תעשה העירייה פעולות אלה:

- (1) תנקוט אמצעים להסרת כל מטרד או למניעתו ותדאג לבדיקות שמטרתן לברר מה הם המטרדים הקיימים; (2) תורה בדבר פינוי סחי ואשפה מכל בית ותקבע את האגרות בעד פינוי כאמור; ... (6) תדאג לטאטואם וניקויים של רחובות שאינם רכוש הפרט; ... (7) תמנע הצטברות של סחי ואשפה במקום ציבורי או פרטי במידה המהווה סכנה לבריאות הציבור ותנקוט אמצעים

להסרת כל מטרד ציבורי הנובע מבור-שופכין או נקז, בין פרטיים ובין ציבוריים, או מכל מקור אחר;...”

בכפר סבא אף חוקק חוק עזר לכפר סבא (מניעת מפגעים ושמירת הסדר והניקיון), התשס"ח - 2008, (להלן - חוק עזר), המתייחס בסעיף 34, לאי פינוי פסולת ביתית ע"י התושבים, אלא ע"י עובד עירייה או מי מטעמה כדלקמן:

”(א) לא יפנה אדם, לא יוביל, ולא יעביר ולא יטמין פסולת ביתית, פרט לעובד העירייה או מי שפועל מטעמה או מי שקיבל הרשאה כאמור לעשות כן, והכול לפי היתר מאת ראש העירייה וכפוף לתנאי ההיתר....”

יצוין כי אופן תפעול תחנת המעבר מוסדר ע"י תקנות רישוי עסקים (תחנת מעבר פינוי האשפה לפסולת), התשנ"ח - 1998. (להלן - תקנות תחנת המעבר).

היקף הבדיקה - מטרות הביקורת

מטרת הביקורת הינה לבחון את אופן ניהול, פיקוח ובקרה של העירייה על עבודתו של קבלן האשפה בכפר סבא, הן בהיבט של פינוי האשפה, הן בהיבט של נתוני שקילת האשפה בתחנת המעבר והן בעמידה בחובת המחזור ושינוע הפסולת להטמנה. בדוח יפורטו ממצאים לגבי הנושאים הבאים:

- מבנה מחלקת הניקיון ובחינת הסכס ההתקשרות עם קבלן האשפה.
- תקציב פינוי האשפה - בדיקת חשבונות מול הסכס, הפרות הסכס והטלת קנסות.
- דרישות הסכס פינוי אשפה:
 - מילוי דרישות ההסכס - תדירות איסוף אשפה, פינוי מכולות ופינוי פגרי בעלי חיים.
 - פיקוח ובקרה על עבודת הקבלן.
 - כלי רכב: רישיון, גיול ומספר כלי רכב.
 - כלי אצירה.
- תחנת מעבר: זיהוי כלי רכב, תקינות השקילה ומועדי הכניסה לתחנת המעבר.
- מחזור.

בין היתר הסתמכה הביקורת בדוח זה על נתוני המוקד בתחום של פינוי אשפה. (שתינתן אליהם התייחסות במהלך הדוח). יצוין כי נכון לשנת 2010 ישנו אחוז עמידה בתקן של פניות מוקד בגובה של 95.2% ובשנת 2011 - 96.1%. בשנת 2011 התקבלו 7061 פניות למוקד בנושא פינוי אשפה - 588 בממוצע לחודש, כ- 20 פניות בממוצע ליום. מספר הפינויים הינו מעל מיליון בשנה (כ- 11,717 כלי אצירה בהתאם להסכם, ממוצע פינוי של מעל פעמיים בשבוע). בהתאם לקובץ נתוני המוקד בנושא פינוי אשפה, להלן התפלגות 7061 תלונות, כשממצאים לגבי הנתונים יוצגו במהלך הדוח:

חלק ב-%	מספר פניות 2011	נושא פנייה
35.14%	2481	פינוי אשפה
9.35%	660	פינוי קרטונים
2.93%	207	פינוי מכולות
18.89%	1334	פינוי פגרים
11.66%	823	עגלות אשפה שבורות/שנעלמו
11.85%	837	פינוי עיתונים ומתקני עיתונים וסוללות
5.76%	407	מתקני איסוף בקבוקים ופינוי נייר לבן משרדי
3.30%	233	פינוי פסולת רטובה-אורגנית ופינוי פסולת יבשה
0.50%	35	צביעה/הדבקה קרטוניות, מכולות אשפה, מתקנים
0.62%	44	שוונות: מתקני טקסטיל, מוסדות חינוך ומכולות שרופות
	7061	סה"כ

הליך איסוף ממצאי הביקורת נערך בחודשים נובמבר 2012 - ינואר 2013.

שיטת הבדיקה

עבודת הביקורת כללה, בין היתר, את הפעולות הבאות:

- פגישות צוות הביקורת עם מנהל אגף תברואה, מנהל מחלקת ניקיון, סגן מנהל מחלקת ניקיון ומפקח פינוי אשפה.
- קבלת נתוני תקציב מחשבת האגף לאיכות הסביבה ביחס לשנת 2011.
- ניתוח קובץ נתוני אשפה שהובלה ונסקלה בתחנת המעבר השרון, ממערכת כרכום (בסיס הנתונים שמותקן בתחנת המעבר), נכון לשנת 2011 (להלן: "קובץ אשפה").
- עיון במסמכים רלוונטיים נוספים: הסכם עירייה מפע"ת על נספחיו ותוספותיו, מסמכים שונים אחרים.
- ניתוח קובץ תלונות מוקד לשנת 2011.

הערה כללית של האגף:

הביקורת עוסקת בשנים 2010 ו-2011, אך נדרשו הסברים להצגה ביחס לתקופה שבה נחתם החוזה, להלן שנים 2007-2008. למרות זאת, עשינו כל מאמץ לאתר את כל המסמכים הנדרשים (חלקם מהארכיון וחלקם באמצעות החברה למשק וכלכלה אשר העמידה לרשותנו חלק מהמסמכים).

הביקורת מציינת לטובה את שיתוף הפעולה המלא מצד מנהל האגף לאיכות הסביבה, מנהל מחלקת ניקיון ועובדי המחלקה.

2. תקציר מנהלים

הביקורת ביקשה לבחון את אופן הפיקוח והבקרה של מחלקת הניקיון על עבודתו של קבלן האשפה - בהיבטים השונים. **הביקורת התרשמה כי מחלקת הניקיון פועלת באופן מקצועי והעובדים בה הינם בעלי הידע לפעול למען ניקיון העיר באופן ראוי ואף בעלי רצון לשפר, במידה וניתן, את הבקרה על תקינות עבודתו של קבלן האשפה.** הנושא המרכזי לדעת הביקורת שמחייב שינוי הוא אי עריכת בקרות ביחס לשקילת הפסולת בתחנת המעבר. **מנהל האגף ציין בפני הביקורת כי מכיוון שתחנת המעבר אינה בבעלות עיריית כפר סבא, לא נערכת לגביה ביקורת מטעם העירייה ואף לא קיימת על כך התייחסות בהסכם עם קבלן האשפה.** הביקורת ממליצה כי בהסכם הקרוב שייחתם עם קבלן האשפה תינתן התייחסות לחובותיו אף ביחס להתנהלות בתחנת המעבר, מכיוון שהאינטרס הכלכלי של העירייה הוא לוודא כי נתוני כמויות האשפה המובלת לתחנת המעבר ומשונעת להטמנה הם אכן נכונים. המצוין מקבל משנה תוקף לאור העובדה כי תחנת המעבר מופעלת ע"י קבלן האשפה עצמו, כך שלא קיימת הפרדת תפקידים.

הביקורת הדגימה שני נושאי בקרה באמצעותם ניתן יהיה לפקח על תקינות נתוני כמויות האשפה:

- א. **זיהוי כלי רכב** - כיום אין מעקב מטעם העירייה ביחס לזיהוי כלי רכב הרשומים מטעם קבלן האשפה כנושאי אשפה של העיר כפר סבא, כשלא קיים בתחנת המעבר מערך אוטומטי לזיהוי ובקרת כניסה של כלי רכב. **מנהל האגף מסר כי המלצת הביקורת, לדרוש בהסכם עם קבלן אשפה כי תתקיים מערכת לזיהוי כלי רכב בכניסה לתחנת המעבר, תיבדק בהסכם החדש.**
- כיום לא קיימת רשימת כלי רכב מורשים – כלי בקרה בסיסי ומחויב. בהשוואה שנערכה עולה כי מול רשימת 20 רכבים מורשים של קבלן האשפה, ישנה רשימה של 99 רכבים שנכנסו לתחנת המעבר בשנת 2011. **תגובת האגף הייתה כי מדובר ברכבים שהחליפו רכבים קבועים בשל תקלות/טיפולים/מחלת נהג וכיוצא. כמו כן**

הוצגה על ידם בדיקה סטטיסטית בנושא פינוי גזם לדוגמה, לפיה מספר הכניסות הממוצע לכל משאית גזם היא 2.2 כניסות ליום. הביקורת סבורה כי מדובר בבדיקת סבירות כללית ביותר ולא ניתן להסיק ממנה לגבי מקרים פרטיים של רכבים שאינם מורשים בכניסה לתחנת המעבר, ביחוד שישנה כמות גדולה של רכבים תחת השם "עיריית כפר סבא". הביקורת תשוב ותדגיש כי אומנם, בהתאם להסכם, התשלום לקבלן האשפה הינו על פי מחיר פאושלי, אך ישנה חשיבות הן לכמות האשפה הנכנסת לתחנת מעבר והן לכך שאך ורק רכבים נושאי אשפה של כפר סבא יכללו בנתוניו, מכיוון שנתוני משקל האשפה משפיעים על האומדן בחוזים העתידיים עם קבלני האשפה.

ב. אופן השקילה- למרות החשיבות בשקילה מדויקת, לא נערך מעקב על תקינות השקילה, לדוגמה, לא קיים תיעוד של הקלדות משקל ידניות. המשמעות היא שייתכן וקיימות הקלדות ידניות רבות ביחס למשקל האשפה באופן בו מתאפשר לרשום משקל שונה מהמשקל בפועל.

מנהל האגף ציין בתגובה כי המלצת הביקורת מתקבלת וכי אישורים תקופתיים על תקינות המשקל יתבקשו.

בנוסף, להלן ריכוז יתר ממצאי הדוח בתמצית:

1. ניהול מחלקת הניקיון והסכס ההתקשרות עם קבלן האשפה:

מבדיקת הביקורת עולה ואף ניתנה הסכמת מנהל האגף לכך, כי יש צורך בכתיבת נהלים כתובים בהתייחס לאחריות המחלקה בפיקוח ובקרה, נהלים שיכללו את כל שלבי הבקרה ביחס לעבודת הקבלן. כמו כן מומלץ כי יתבקש מדי שנה אישור הדרכת בטיחות לעובדים מקצין הבטיחות של קבלן האשפה.

2. תקציב פינוי האשפה:

בהסכם נקבעה תמורה כמחיר קבוע כל חודש, כשסך התמורה בהתאם לחשבון ינואר 2011 לדוגמה, הינה ₪701,245. תמורה זו כוללת עלות הטמנה לפי 4,400 טון חודשי. למרות שנערכים שינויים במספר המכולות בחשבונות, לא מצורפת אסמכתא לתמיכה בשינוי, על מנת לאמת את השינוי מספר המכולות ובהתאמה את השינוי במספר הפינניים.

בנוסף לחשבון המרכזי, עבור פינוי האשפה, קיימים חשבונות נפרדים עבור פינוי אשפה באזורים שונים בעיר, כשמדובר במבנים שנוספו מעת חתימת ההסכם, ללא אסמכתא על כך מול קבלן האשפה, כפי שמומלץ לעשות, פעם בשנה.

3. דרישות הסכם פינוי האשפה

א. בשנת 2011 התקבלו 7061 פניות למוקד בנושא פינוי אשפה - 588 בממוצע לחודש, כ- 20 פניות בממוצע ליום. מספר הפינניים היה מעל מיליון בשנה. מרבית הפניות אכן עמדו בתקן שנקבע. הנושא שבלט יחסית הוא **פינוי פגרים** - תוך 1334 פניות בנושא זה (19% מכלל הפניות) – 141 פניות (10% אחוז) לא עמדו בתקן של שעתיים.

ב. עיקר הפיקוח מתבצע באמצעות קריאות המוקד. למרות בהסכם נקבעו אמצעי בקרה נוספים: יומן עבודה של קבלן האשפה שכולל פרטי עובדים ומערכת איתור GPS - לא נערך בהם שימוש קבוע. כמו כן החל ממאי 2012 לא קיים טופס, אשר המפקחים על פינוי אשפה, מדווחים בו על התקלות בפינוי אשפה בהן נתקלו. המלצת הביקורת לשוב לשימוש בטפסי בקרה התקבלה.

ג. בהתייחס לכלי רכב מטעם קבלן האשפה - נמסרו רישיונות וביטוחי רכב תקינים ואולם למרות התחייבות הקבלן לרכבים שגילם עד 5 שנים (סעיף 2.4 להסכם),

מתוך 13 כלי הרכב שנבדקו, 5 אינם עומדים בתנאי זה. המלצת הביקורת להקפיד על עמידת קבלן האשפה בהתחייבותו התקבלה.

כמו כן למרות שהקבלן נדרש להעביר פרטי הרכבים לביצוע השירותים ולעדכן בשינויים (סעיף 2.2.1 להסכם ונספח להסכם), לא קיים מנגנון בקרה ביחס לרשימת כלי הרכב. המלצת הביקורת לקבל מהקבלן רשימת כלי רכב מדי שנה ובעת שינויים, לצורך ביצוע בקרה ביחס לכלי הרכב התקבלה. כמו כן נמצא כי 3 רכבים הינם של קבלן משנה, על אף האיסור על כך בהסכם (סעיף 7.1).

המלצת הביקורת לסייג את ההסכם במידת הצורך, על ידי הכנת נספח מתאים, ביחס להפעלת קבלן משנה, התקבלה.

ד. ביחס לכלי אצירה (מכולות) - החל ממאי 2012, לא מתבצע מעקב ביחס לתחזוקת כלי האצירה (מכולות) וביחס לכלי אצירה נוספים – כגון עגלות וחיס- המעקב מתבצע בהתאם לתלונות התושבים בלבד. הביקורת המליצה להקפיד על ביצוע מעקב ביחס למכולות, כפי שהיה בעבר.

4. מחזור

בנושא זה המליצה הביקורת להקפיד ולדרוש דוח מפורט על המחזור ב-% מדי רבעון, דיווח ביחס למשקלים בכל סעיף וקבלת אישור על כמויות/משקלי מחזור מהאתרים השונים לכל סוג אשפה בנפרד, כפי שסוכם בהסכם.

3. ממצאי הדוח:

1. מחלקת הניקיון, בחינת הסכם ההתקשרות עם קבלן האשפה

האגף לאיכות הסביבה בעיריית כפר-סבא פועל במספר תחומים - ניקיון, פינוי אשפה וגזם, גינון, פיקוח רישוי עסקים ותרבות הדיור - ומכאן אחריותו לביצוע הוראות החוק בנושאים אלו.

במסגרת האגף פועלת מחלקת ניקיון העיר, פינוי אשפה ומחזור אשר מתפקדה לוודא כי פינוי האשפה נערך ברמה נאותה במשך כל השנה.

במחלקת הניקיון מועסקים העובדים הבאים ביחס לפינוי אשפה:

■ מנהל המחלקה;

■ סגן מנהל המחלקה הממונה, בין היתר, על פינוי אשפה;

■ מפקח לנושא פינוי האשפה;

בנוסף מועסקים במחלקה: 6 מנהלי אזור - המפקחים על עבודת קבלני הניקיון

ועבודת פינוי הגזם; 2 עובדי ניקיון מטעם העירייה ומזכירת המחלקה;

נכון למועד הביקורת, מנהל המחלקה, סגן מנהל המחלקה והמפקח לנושא פינוי

אשפה אחראיים על ביצוע פיקוח ובקרה על התפעול התקין של פינוי האשפה ופינוייה

אל התחנה באמצעות קבלן האשפה.

על מנת לקיים את חובותיה, התקשרה העירייה, כמצוין, עם קבלן האשפה

ב- 18/3/2008, ביחס ל"מתן שירותי איסוף ופינוי אשפה ופסולת מצוקה במסגרת

מכרז פא/2007/21 בהסכם 69/08 לתקופה של 3 שנים עם אופציית הארכת ההסכם

בשנתיים (סעיף 12.1).

מנהל האגף ציין בפני הביקורת כי הליך ההתקשרות נעשה באמצעות החברה למשק

וכלכלה, אשר זו הייתה אחראית למכרז המסגרת, ההתמחרות וכל מה שנלווה לכך

עד לחתימת החוזה. העירייה הייתה שותפה מלאה לכל הליך ההתמחרות ולכל

ההחלטות אשר נתקבלו במהלך המו"מ עד לחתימת החוזה.

הביקורת ביקשה לבדוק האם קיימים נהלים המגדירים את אחריות הגורמים השונים

וחלוקת התפקידים ביחס לפיקוח וכן את תקינות ההתקשרות החוזית, בהיבט קיומם

של כלל המסמכים שנדרשו בהסכם.

המסמכים הנלווים להסכם נמצאו תקינים וכללו: אישור עסק, כתב ערבות, אישור ביטוח אחריות צד ג', חבות מעבידים וביטוח רכב וצד ג' רכוש.

ממצאים:

1.1. ניהול עבודת פינוי האשפה על ידי קבלן האשפה והבקרה עליה מתבצעים כיום ללא נהלים כתובים ומחייבים. לדבריו של מנהל המחלקה, הסיכומים הנדרשים ביחס לעבודת קבלן האשפה מופיעים בהסכם עימו. הביקורת תציין כי אומנם ההסכם כולל את חובותיו של קבלן האשפה, אך לא נכללת בו חלוקת האחריות של הגורמים במחלקה מבחינת הפיקוח והבקרה.
המלצה: יש לכתוב נהלים כתובים בהתייחס לאחריות המחלקה בפיקוח ובקרה. הנהלים יכללו את שלבי הבקרה ביחס לעבודת הקבלן. נהלים כתובים מהווים סטנדרט מנחה, אחיד וברור לדפוסי העבודה, מאפשרים שקיפות ובקרה.

תגובת מנהל האגף - הערת המבקר מקובלת, נדאג לכתיבת נהלים נוספים בהתייחס לאחריות המחלקה בפיקוח ובקרה.

1.2. בהשוואה שערכה הביקורת בין אומדן המכרז פא/2007/21 לבין ההסכם שנחתם בפועל עולה כי במרבית הפרמטרים ישנה התאמה של ההסכם לאומדן. נמצאו פערים בין האומדן להסכם ביחס לכמות כלי האצירה. ניתן הסבר על כך מטעם מנהל האגף שההבדלים נובעים מבסיס התמחרות שהשתנה בעקבות מו"מ עם קבלן האשפה.

המלצה נוספת: ביחס לבטיחות עובדי קבלן האשפה, למרות שההסכם עם קבלן האשפה אינו דורש זאת (הסכם משכ"ל), מומלץ לבקש מדי שנה אישור הדרכת בטיחות לעובדים מקצין הבטיחות של קבלן האשפה על מנת לוודא כי דרישות החוק וההסכם אכן מבוצעות בפועל.

תגובת מנהל האגף: כפי שצוין, הנושא אינו בתחום אחריותנו ואף לא נדרש בחוזה. משכ"ל דרשו בתנאי הסף של המכרז שעל הקבלן לעמוד בדרישות, בהתאם להוראות משרד התחבורה, אשר אמונים על הביקורת ביחס לסעיף זה. יחד עם זאת אנו מקבלים את ההמלצה ונדרוש במקביל אחת לשנה לקבל דיווח מהחברה שהנושא מבוצע.

2. תקציב פינני האשפה

2.1. בדיקת חשבונות מול הסכם

בהסכם שנחתם בין העירייה לבין קבלן האשפה ב- 18/3/2008, נקבעו תנאי שירותי איסוף ופינוי אשפה. התמורה נקבעה כמחיר קבוע כל חודש בהתאם לנספח ב'- פירוט השירותים עיריית כפר סבא - הכולל פירוט של פינני ברכבי דחס, מספר כלי אצירה, מספר פעמים בשבוע, מחיר ליחידה וסך תשלום. בהתאמה ישנה התייחסות לפינני גזם בחורף/בקיץ ומחיר עלות הטמנה.

להלן תוצג התמורה בהסכם עבור כל סעיף מול המחיר בחשבון ינואר 2011 (ההסכם הוא ממרץ 2008, כך שחלו בהתאמה שינויים בהתאם למדד משולב, לגביו נקבע שיעודכן מדי חצי שנה בסעיף 10.3 להסכם):

נושא	תמורה לחודש לפי ההסכם 3/08 (כולל מע"מ)	תמורה לחודש לפי חשבון 1/11 (כולל מע"מ)
בעבור פינני ברכבי דחס	₪ 531,409.74	₪ 682,095 + 9,883 ₪
פינני ערמות וגזם	₪ 218,017.8 בקיץ ₪ 181,681 בחורף	₪ 225,147
הטמנה*	₪ 565,866.84	₪ 701,245
סך שנתי	₪ 1,315,292 לחודש ₪ 15,783,504 לשנה	₪ 1,618,370 לחודש ₪ 19,420,440 לשנה.

* המחיר המצוין בעבור הטמנה כולל אגרת טיפול בתחנת המעבר, שינוע ועלות הטמנה - לפי הפירוט הבא (לא כולל היטל הטמנה):

- הטמנת דחס - כמות של 3,400 טון בחודש, בעלות של 110.92 ₪ ליחידה.

- הטמנת גזם - כמות של 1,000 טון בחודש, בעלות של 112.80 ₪ ליחידה.

בהתייחס לאסמכתאות שיש לצרף לחשבון, נקבע בסעיף 10.9 להסכם כי "לחשבון יצורף דו"ח ביצוע חודשי... הדו"ח יכיל את הפירוט הבא: פירוט פחים ומכלים שרוקנו לרכבי דחס ותדירות הפינוי, פירוט יומי של מכולות שפוגו, מספר משמרות עבודה של רכבי מנוף ורכבי דחס בכל יום עבודה, מספרי הרישוי של הרכבים שביצעו את העבודה, רשימת כלי האצירה שנדרשו לתיקון ופירוט התקלה והכלים שתוקנו.

בהתייחס לעלות היטל ההטמנה, נקבע בסעיף 10.5 להסכם כי "עלות הטמנת האשפה ו/או הפסולת ו/או הגזם תהיה על חשבון הרשות המזמינה, ואולם הרשות המזמינה תהיה רשאית, לפי שיקול דעתה הבלעדי, להטיל על הקבלן לשלם במישרין את העלות ההטמנה או סילוק הגזם לאתר המורשה, על פי המחירים כפי שנקבעו בנוהל הצית מחירים, ובמקרה זה יהיה על הקבלן לצרף לחשבון החודשי דוח שקילות באתר סילוק הפסולת.."

הביקורת ביקשה לבדוק האם התשלומים בחשבונות השונים שולמו בהתאם לנקבע בהסכם, תוך התייחסות לאסמכתאות המצורפות לחשבון, להיטל ההטמנה ולאסמכתאות לגביו.

ממצאים:

2.1.1. בבדיקת החשבונות עולה כי חשבונות הגזם וההטמנה הינם קבועים ומשולמים בהתאם להסכם. ביחס לפינוי המכולות ישנם שינויים במספר המכולות ולמרות זאת לא צורפה אסמכתא ביחס לשינוי, על מנת לאמת את הנתון שנקבע בחשבון - הן לגבי השינוי במספר המכולות והן לגבי השינוי במספר הפינויים, כדלקמן:

עלות לפינוי ב-ש"ח	מספר פינויים (מס' מכולות)	סה"כ עלות	חודשים בשנת 2011	נושא
53.46	383 פינויים (12 טמוני קרקע)	20,475 ₪	ינואר-יוני	פינוי טמוני קרקע ברכבי דחס
53.46	480 פינויים (23 טמוני קרקע)	25,660 ₪	יולי-דצמבר	פינוי טמוני קרקע ברכבי דחס

פינוי ברכב דחס- מכולה 6-8	ינואר-יוני	29,194 ₪.	882 פינויים	לא צוין
פינוי ברכב דחס- מכולה 6-8	יולי - דצמבר	15,755- 15,457 ₪	476-467 פינויים	לא צוין

המלצה: יש להקפיד לתעד ולצרף לחשבונות את השינויים ביחס לכלי האצירה, המשפיעים על התשלום הנדרש בחשבון.

תגובת מנהל האגף: בטרם אישור כל חשבונית, נערכת בקרה משולשת ע"י סגן מנהל המחלקה, מנהל המחלקה, חשבת האגף ובהמשך אישור של מנהל האגף לתשלום. ביחס למרבית הנושאים שעלו, נמצאו אסמכתאות שיוצגו. ביחס לטמוני קרקע: על פי הנתונים שברשותנו, בינואר 2009 כמות טמוני הקרקע עמדה על 19 יחידות (צורף סיכום ישיבה מ- 18.9.2008 עם קבלן האשפה ודוח מצאי נכון ל- 19.1.2009 לפיו יש 19 טמונים). בשנת 2012 כמות טמוני הקרקע גדלה ל- 26 טמונים (צורפה אסמכתא ביחס לרשימת טמוני הקרקע ב- 3/12/12 ככוללת 26 טמוני קרקע).

הביקורת תעיר כי לא נתקבלה למעשה אסמכתא שצורפה לחשבון יולי 2011 בו השתנה מספר טמוני הקרקע ל- 23. יש לצרף אסמכתא לחשבון.

2.1.2. נתוני החשבונות אינם כוללים את הנדרש בסעיף 10.9. להסכם- רשימת כלי האצירה (מכולות) שנדרשו לתיקון ופירוט התקלה והכלים שתוקנו. **המלצה:** יש להקפיד ולדרוש פירוט כלל הנתונים בחשבון, לצורך תיעוד ובקרה.

תגובת מנהל האגף: לא מתבצע תשלום ביחס לתיקון כלי אצירה. תיקון כלי אצירה מתבצע על פי קריאות מוקד ומפקח העירייה פועל מול מנהל העבודה של הקבלן על מנת לוודא שהתיקון בוצע לשביעות רצון כנדרש. באשר לתיקון מכולות, קיימת ביקורת יומית של מפקח האשפה אשר מבקר את כל המכולות הפרוסות ברחבי העיר. במידה שמתגלה תקלה ו/או שבר או צביעה,

העניין מועבר לקבלן לביצוע. דוח בקורת כנ"ל הוצג לביקורת.

2.1.3. החל מנובמבר 2011 לא שולם תשלום בחשבונות בגין אספקת כלי אצירה, זאת בהתאם לנקבע בהסכם בסעיף 10.7 לפיו "ממשה הרשות המזמינה את זכותה להארכת תקופת ההתקשרות בשנתיים נוספות לא יהיה הקבלן זכאי בתקופת השנתיים הנוספות לתשלום כלשהו בגין אספקת כלי האצירה" ולסעיף 12.4 להסכם לפיו "הרשות המזמינה רשאית, לפי שיקול דעתה הבלעדי, בתום שלוש שנים, לרכוש את כלי האצירה, כולם או חלקם..וזאת במחירים שלהלן :

12.4.1. בגין כל כלי אצירה ממתכת ישולם לקבלן סכום שווה ערך ל-7 חודשי תשלום....". הביקורת תציין כי לאור סיום ההסכם בסוף פברואר, 7 החודשים חלים בין מרץ-ספטמבר ולכן היה נכון לעכב את התשלום כבר מאוקטובר ולא מנובמבר 2011.

2.1.4. חשבונות באזורים שונים - בנוסף לחשבון המרכזי מטעם קבלן האשפה, עבור פינוי האשפה, קיימים חשבונות נפרדים עבור פינוי אשפה באזורים שונים בעיר. בהתאם לסגן מנהל המחלקה מדובר במבנים שנוספו מעת חתימת ההסכם וכפועל יוצא ההסכם עם קבלן האשפה הוגדל. הביקורת ביקשה לקבל אסמכתא לכל הגדלה. להלן פירוט החשבונות הנוספים בשנת 2011, כולל הערות הביקורת, במידה וקיימות :

הערות הביקורת	סך תשלום *	תשלום למכולה/דחסן	מספר פינויים של מכולות/ דחסניות	אזור
קיימים הבדלים משמעותיים במספר המכולות בין החודשים השונים. עלות מכולה משתנה למרות שכלל החשבון כולל הצמדה. לא נתקבלה אסמכתא ביחס להגדלה	9,886 ₪	35.78 ₪ – 1-2/11 37.27 ₪ – 3-9/11 37.71 ₪ – 10- 12/11	161-254 פינויים של מכולות	פינוי מכולות אזור תעשייה
ישנו תשלום נוסף להטמנה.	15,041 ₪	221 ₪. בנוסף תשלום עבור 91 טון הטמנה, 110 ₪ לטון.	13 דחסניות	פינוי אשפה דחסן מתחם G
לא נתקבלה אסמכתא ביחס להגדלה	1,273 ₪	211 ₪.	4-5 דחסניות	פינוי אשפה דחסנית סביר סנטר
ישנו תשלום נוסף להטמנה.	4,264 ₪	211 ₪. בנוסף תשלום עבור הטמנת אשפה- 4 X 554.6 ₪. לפי משקל של 5 טון X 110 ₪)	4 דחסניות	פינוי אשפה דחסנית מתחם רקפת
לא נתקבלה אסמכתא ביחס להגדלה	1,273 ₪	211 ₪	4 פינויים בחודש של הדחסן.	פינוי אשפה דחסנים מגדלים התיכון
	כ- 380,844 ₪			סה"כ תשלומים בשנה

* התשלום מוצג ככולל הצמדה ומע"מ ונכון לינואר 2011.

המלצה: פעם בשנה ייערך סיכום מול קבלן האשפה, בתוכנית העבודה, ביחס להגדלות ההסכם שנדרשות.

תגובת מנהל האגף:

- א. אזור התעשייה - טרם ניתנה התייחסות ביחס להבדלים במספר המכולות, ביחס להבדלים בעלות המכולה וטרם נתקבלה אסמכתא על הגדלת ההסכם ביחס לאזור זה.
- ב. מתחם G ומתחם רקפת - מדובר בשני מרכזי עסקים שנוספו במהלך השנה לעיר ולא הופיעו מטבע הדברים בחוזה המקורי. ביחס למתחמים אלו נקבעו הסדרי פינוי והחשבון עבור פינוי האשפה הוסדר בחשבונית נפרדת, שלא דרך החברה למשק וכלכלה, על מנת לחסוך את תשלום עמלת הטיפול. (צורפו מסמכי סיכום לגבי מתחם G מ- 24.2.2009 ולגבי מתחם רקפת מ- 13.7.2009).
- ג. סביר סנטר - מדובר בפינוי דחסן חדש אשר הוצב במקום על פי דרישתנו מבעלי העסקים לאחר שהבניין עבר שיפוץ ושדרוג בהתאם לחוקי הועדה לתכנון ובניה. (צורף מכתב מ- 13.9.2010 וכן הצעה לתקציב בשנת 2011 ובה בקשה לתוספת תקציב לפינוי דחסנית בסביר סנטר ובמגדלי הים התיכון).
- ד. מגדלי הים התיכון - מדובר על פינוי של דחסן פעם בשבוע, בהתאם למדיניות העירייה שהם כ- 4.3 פינויים לחודש (צורף סיכום מ- 17.5.2011). הביקורת תדגיש כי המסמכים שצורפו כאסמכתאות הינם סיכומים בין האגף לאיכות הסביבה לבין מנהלי המתחמים השונים – מגדלי הים התיכון/רקפת, או לבין הגזברות - מתחם G/סביר סנטר. מומלץ כי פעם בשנה, יופק מסמך רשמי מול קבלן האשפה, הכולל את ההגדלות שבוצעו באותה שנה.

2.2. הפרות הסכם והטלת קנסות

בסעיף 11 להסכם ניתנה התייחסות להפרות ההסכם ע"י קבלן האשפה והתרופות לעיריית כפר סבא בגין הפרות אלו. להלן דוגמאות מרכזיות להפרות ולקנס בגינן:

- איחור בביצוע עבודות- קנס של 2,000 ₪ לכל יום איחור.
- אזור פינוי שלא נוקה כראוי- קנס של 2000 ₪.
- אי התייצבות פועלים כנדרש – 250 ₪ לכל פועל.
- אי התייצבות רכב פינוי/גזם – 3,000 ₪ לכל רכב.

ההסכם קובע כי הרשות תהא זכאית לנכות את הפיצויים המוסכמים הנקובים לעיל מכל תשלום שיגיע לקבלן.

הביקורת בחנה האם הוטלו קנסות בהתאם לפיצויים המוסכמים הקבועים בהסכם בגין הפרות שונות.

ממצאים:

2.2.1. נמצאו 3 חודשים בלבד בשנת 2011 בהם הוטלו קנסות:

- באוגוסט 2011 הוטל קנס בסך 200 ₪, בגין אי ניקיון ערימת גזם וקנס בסך 5,441.7 ₪ בגין אי אספקת 3 מנופים ביום 30/8. סה"כ - 5,611 ₪.
 - בספטמבר 2011 הוטל קנס בנושא פינוי מכולות, בסך 754 ₪ כולל מע"מ, בגין אי פינוי וניקיון ליד מכולות באזור תעשייה במשך יומיים.
 - באוקטובר 2011 הוטל קנס בנושא פינוי ברכב דחס- בגין פינוי אשפה בשעות לילה מאוחרות, כולל הצמדה ומע"מ - 3,016.93 ₪.
- הביקורת תעיר כי הקנס עבור אזור שלא פונה כראוי הינו 2,000 ₪ והקנס עבור אי התייצבות רכב פינוי/גזם - הינו 3,000 ₪ - כך שהחישוב שנערך בהטלת הקנסות אינו ברור.
- המסקנה מנתונים אלו הינה, שעל אף קיומו של כלי הרתעה בהסכם, כאמצעי להשגת שיפור עבודתו של הקבלן, הטלת קנסות בגין הפרות כמעט ואינה מיושמות. סגן מנהל המחלקה אף ציין כי לרוב מעדיף להסתפק במכתבי אזהרה/אזהרות בעל פה.

המלצה: הביקורת סבורה וממליצה להיעזר בכלי הרתעה שניתן בהסכם, על מנת לשפר את תפקודו של קבלן האשפה.

תגובת מנהל האגף: החוזה מעמיד לרשות העירייה, כלים לביצוע בקרה ואכיפה במקרים בהם יש תקלות או אי מתן שירות כנדרש ומצופה מהקבלן. הקבלן מפעיל מנהל עבודה ומפקח אשר נמצא בעיר במהלך כל יום העבודה, מה שמאפשר, מתן מענה מיידית לכל בעיה שמתעוררת. השימוש באמצעי קיזוז והפחתה, נעשה רק כאשר נוכחנו לדעת כי אכן מדובר בתקלה חוזרת או שהקבלן לא נתן מענה כפי שנדרש בהסכם. יש לזכור כי בהשוואה למספר פינויי כלי האצירה (כמיליון פינויים בשנה), הרי שמספר הפניות למוקד העירוני, ביחס לכמות הפינויים לכך הוא מועט ואף סביר. בנוסף, קיימים אמצעים נוספים לשירותינו אף שאינם מופיעים בחוזה (כגון: העברת עובד מתפקידו וסילוקו מהעיר, הוצאת צוות מהעיר בשל אי שביעות רצון וכיוצ"ב).

3. דרישות הסכם פינוי אשפה

3.1. מילוי דרישות ההסכם - תדירות איסוף אשפה, פינוי מכולות ופינוי פגרי

בעלי חיים

במחלקה קיימת מפה המחלקת את רחובות העיר לאזורי פינוי אשפה, כשלגבי מרבית מיכלי האשפה נקבעה בהסכם תדירות פינוי של פעמים בשבוע.

ביחס למכולות אשפה מסוג "סקיפ - רמסע" - בהסכם קיימת רשימה של 24 מכולות וימי הפינוי שלהן - בין פעם בשבוע - ברחוב גלר מלוא הטנא לדוגמה, לבין 18 פעמים בשבוע - בשוק העירוני ברח' המייסדים.

כמו כן קיימת רשימה למכולות אשפה מסוג "היפוך לדחס" הכוללת 48 מכולות וימי הפינוי, שוב מפעם בשבוע לפי קריאה - באצטדיון העירוני לדוגמה, לבין 12 פעמים בשבוע ברחוב המייסדים 17 אלתרמן לדוגמה.

ביחס לפינוי פגרי בעלי חיים, נקבע בסעיף ב' לנספח להסכם כי קבלן האשפה ימנה תורן לפינוי פגרי בעלי חיים והפינוי יתבצע תוך שעה אחת מקבלת הודעת המוקד אצל התורן - "אי פינוי פגרי בעלי חיים בזמן שנקבע יגרור קנס לקבלן בשיעור 300 ₪ לכל מקרה" (לא כולל מע"מ).

הביקורת ביקשה לבדוק האם הקבלן עומד בתדירות איסוף האשפה ופינוי המכולות הקבועים בהסכם, כמו גם בדרישת פינוי פגרי בע"ח, לגביה הושם דגש נפרד.

מצאים:

3.1.1. פניות פינוי אשפה - 2481 פניות למוקד (35%) היו ספציפית בנושא אי פינוי אשפה, פינוי אשפה תוך ביצוע רעש נוראי ועוד. התקן הנדרש בנושא פינוי אשפה הינו טיפול תוך יום אחד. 49 פניות לא עמדו בתקן ומשך הטיפול עלה על יום (ואף הגיע למעל 3 ימים). אזור פינוי שלא נוקה כראוי מהווה הפרה בעלות קנס של 2,000 ₪ (סעיף 11.3 להסכם). המשמעות הכספית לדוגמה של 49 הפרות אלו - 98,000 ₪.

תגובת מנהל האגף - הסעיף הנ"ל מאד כללי, אין התייחסות ליום וחודש בשנה. לדוגמא באם הקריאה נפתחה בערב שבת או ערב או חג, ברור כי זה עלול לגרום לחריגה. מפנה לשיעור התקן שצוין במבוא להסכם. מנהל המחלקה הוסיף כי – "לא כל בעיה נמדדת עפ"י כסף. המשמעויות הכספיות שהוצגו מוטעות לדעתינו".

הביקורת תציין דוגמאות לפניות שלא עמדו בתקן ואינן כוללות שבתות/חגים:

- א) פנייה 2011110646 מ- 3/11/2011, יום ה', לפיה לא פונו פחי אשפה. זמן הטיפול - 2 ימים, 16 שעות ו-55 דקות.
- ב) פנייה 2011084394 מ- 18/8/2011, יום ה', לפיה לא פינו את האשפה - הפחים מלאים. זמן טיפול - 2 ימים, 13 שעות ו-9 דקות.
- ג) פנייה 2011063442 מ- 14/6/2011, יום ג', לפיה מדובר בבניין חדש בו לא פינו זבל מהיום שנכנסו לגור בבניין והחדר זבל מלא עד אפס מקום. זמן טיפול - יום, 20 שעות ו-40 דקות.

3.1.2. בבדיקת תחומים נוספים של פינוי קרטונים ופינוי מכולות - מרבית הפניות עמדו בתקן. ביחס לפינוי פגרים - התקן שנקבע במוקד הינו פינוי פגר תוך שעתיים (למרות שלקבלן נקבעה התחייבות בהסכם לפינוי תוך שעה).

מתוך 1334 פניות בנושא זה (19% מכלל הפניות) - 141 פניות (10% אחוז) לא עמדו בתקן של שעתיים כשישנה תלונה שהטיפול בה ארך יום שלם (ושעה ו-18 דקות) לפינוי פגר.

תגובת מנהל האגף - בדרך כלל תלונות המוקד במקרה הנ"ל מטופלות בעדיפות עליונה ונסגרות תוך שעתיים. לראיה שאין קריאות חוזרות על אותה קריאה. יצוין כי לעיתים הדיווח החוזר לא מגיע בזמן למוקד או לא מדווח בזמן על ידי המפנה, וזה ההסבר לכך. נקפיד על מול הקבלן.

3.1.3. ניתוח הפניות למוקד מדגים כי קיימות תלונות אף ביחס לרחובות שבהתאם להסכם אמורים להיות מתוגברים ומפונים מאשפה פעמיים ביום 12 פעמים בשבוע. כך לדוגמה ברחוב המייסדים נמצאו 29 תלונות ביחס לפינוי אשפה ופגרים. ברחוב גאולה פנימייה 21 תלונות ביחס לפינוי אשפה (רחובות שמפונה בהם אשפה כביכול 12 פעמים בשבוע). עשרת הרחובות ברחבי העיר לגביהן מספר התלונות הרב ביותר בנושא פינוי אשפה הינם:

<u>מספר פניות</u>	<u>שם רחוב</u>
301	ויצמן
203	תל חי
183	ששת הימים
133	הגליל
123	רוטשילד
107	דוד המלך
105	הכרמל
102	הרצל
97	בן יהודה
83	רופין

המלצה: מומלץ כי מנהל המחלקה יקבל מדי חודש את מספר הרחובות בהם מספר התלונות הרב ביותר, על מנת לשים דגש בפיקוח על עבודת קבלן האשפה ברחובות אלו.

כמו כן מומלץ כי סגן מנהל המחלקה והעובד המפקח יערכו מדגם מדי יום במקומות שונים בעיר, ללא תלות אך ורק בתלונות המוקד, על מנת לעקוב ולפקח על תקינות עבודת הקבלן.

מדגם זה ילווה בטופס מתאים (כפי שיצוין אף בסעיף 3.2.1. להלן).

כמו כן, מומלץ להקפיד מול הקבלן בשימת דגש במקרים של פינוי פגרים.

תגובת מנהל האגף: תוכנית הפינוי הינה על פי אזורים ולא רחובות. כמו כן ברחובות שצוינו, קיימת בנייה רוויה ומספר תושבים רב. נערכים באופן קבוע ושוטף בקרה ופיקוח על כל מערך פינוי האשפה ברחבי העיר וכל תלונה מטופלת לגופו של עניין בכפוף לזמן התקן שנקבע.

הביקורת תשוב ותדגיש כי העובדה שישנם רחובות בהם מספר התלונות הוא גבוה יותר, מעידה על הצורך במתן דגש על רחובות אלו.

3.2. פיקוח ובקרה על עבודת הקבלן

חלק מהותי מעבודתם של סגן מנהל המחלקה ועוזרו מפקח האשפה הינו לפקח על קבלן פינוי האשפה ולבקר את עבודתו.

הביקורת ביקשה לבדוק באילו אמצעים מתקיים פיקוח על עבודת קבלן פינוי האשפה ונענתה כי:

- א. ישנה הסתמכות על תלונות למוקד ועל פניות ישירות של תלונות למחלקה.
- ב. מנהל אזור העבודה של קבלן האשפה, מסייר בעיר יחד עם סגן מנהל המחלקה/המפקח מטעמו ובודק את ביצוע עבודת הפינוי בהתאם למפת הרחובות ולפי פניות מהמוקד.
- ג. **דוחות משכ"ל - מדי מספר חודשים נערכת ביקורת מטעם משכ"ל ביחס לעבודת פינוי האשפה.**
- ד. עד למאי 2012, מפקח האשפה נהג לדווח בטופס "בקרה יומית על פינוי מכולת אשפה" ו"בקרה יומית על פינוי אשפה ביתית במשאיות דחס" את ממצאי הבדיקות היומיות שלו.

בהסכם נקבעו אמצעי בקרה נוספים לשירות המחלקה:

- א. בהתאם לסעיף 2.2.7 להסכם: "הקבלן ינהל יומן עבודה הכולל רישום מדויק ומפורט של העבודות, כולל פרטי העובדים בכל יום עבודה והרכבים להם העובדים מצוותים. הרישום יהיה ממוחשב".
- ב. בנספח להסכם מצוין כי הקבלן יתקין על חשבונו מערכת איתור GPS בכל משאיות איסוף האשפה בשיטת היפוך לדחס, בכל משאיות המנוף המשמשות לאיסוף גזם ובמשאיות/רכבי הצבה ואיסוף מכולות סקיפ - רמס"ע.

הביקורת ביקשה לקבל את יומן עבודה של הקבלן על מנת לבדוק את תיעוד הרישומים ביומן ואף ביקשה לבדוק האם קיימות דרכי בקרה נוספות שנערכות.

ממצאים:

- 3.2.1. **טפסי פיקוח** - החל ממאי 2012 לא קיים טופס, אשר המפקחים על פינוי אשפה, מדווחים בו על התקלות בפינוי אשפה בהן נתקלו, מכולות לא תקינות שנתבקשה החלפתן כיוצא.

לביקורת נמסרו 21 טפסי פיקוח נכון לחודש ינואר 2012 ביחס לפינוי מכולות האשפה, בהם ניתנה התייחסות המפקח להיות המכולה ריקה/מלאה וכן לתחזוקה וניקיון של המכולה. לא נמצאו בטפסים הערות לגבי ניקיון סביב המכולה או תחזוקת המכולות. לגבי פינוי: נמצאו 6 מכולות פתוחות סקיפ שבכל הטפסים תמיד סומנו מלאות (ולא ריקות) (רחוב יד חרוצים קול הכפר, אזור התעשייה ליד שהרבני, רחוב יוחנן הסנדלר ליד כחלון וליד אחלה, אזור התעשייה ליד אמבי ורחוב הנגר ליד הבלו בר).

כמו כן נמסרו 20 טפסי פיקוח, נכון לחודש ינואר 2012, ביחס לפינוי במשאיות דחס, לפיהם נדגמו מדי יום 5 אזורים אחרים ונרשמו פרטי נהג המשאית ובדיקה של ניקיון בסביבת העבודה, שילוט על המשאית ולבישת אפוד. לא נרשמו הערות.

המלצה: הביקורת ממליצה על חידוש רישום דיווח יומי של המפקחים בשטח ביחס לביצוע פעולות פינוי האשפה והגזם ע"י הקבלן ואף ממליצה על סימון כמות פניות בשל אי פינוי אשפה/תקלה אחרת והאם טופל על ידם וכיצד. ביחס לממצא של 6 המכולות שנמצאו מלאות בכל ימי חודש ינואר 2012 יש לבדוק את הסיבה לכך מול קבלן האשפה.

תגובת מנהל האגף: כפי שצוין, הוצגו דוחות ביקורת המעידים כי מתבצעת בקרה שוטפת ותקופתית של מתקני האשפה ברחבי העיר. ציון הנתון שהיו מכולות מלאות, אין בהן כדי להצביע על ליקוי כלשהו, שכן לכל מכולה יש מועד פינוי ויש בכך כדי להעיד על עצם ביצוע הביקורת והצגת מצב נתון למנהל המחלקה או סגנו על ידי המפקח. ההמלצה מתקבלת ועניין השימוש בטופסי הביקורת ירוען.

הביקורת מברכת על חידוש השימוש בטופסי הביקורת.

3.2.2. יומני עבודה קבלן - בהתאם למנהל המחלקה, בהתייחס ליומני עבודה של קבלן האשפה - "אין אנו מתייקים אצלנו. אנו עוקבים אחר בעיות לפי קריאות מוקד".

המלצה: יש לדרוש מהקבלן, כפי שנקבע בהסכם, את נתוני יומן העבודה הממוחשב ולערוך מדי חודש מדגם על מנת לעקוב אחר פעילות הקבלן.

תגובת מנהל האגף: הקבלן מעביר אחת לחודש למחלקה, יומן פעילות ממוחשב הכולל את הכניסות שנעשו לתחנת המעבר ממשאיות שפנו מכפר סבא. אנו מקבלים את המלצת הביקורת להוסיף את שם העובדים לדוח. **מנהל המחלקה הוסיף כי הנושא יושם ובדו"חות של סיכום השנה יש פירוט מלא של העובדים.**

3.2.3. **איתוראן** - למרות קיומו של איתוראן על גבי משאיות הקבלן, לא מתבקשים נתונים וקבצים, אלא אם קיימת בעיה או טענה ספציפית.
המלצה: הביקורת ממליצה לערוך ביקורת אקראית אחת לחודש ביחס לדיווחים ממערכת האיתוראן. מערכת ניטור מאפשרת איתור של כל כלי רכב היוצא מגבולות העיר, באמצעות מסרון והודעת דואר אלקטרוני הנשלחים לעורך הבקרה ומכאן חשיבותה הרבה במניעת הכנסת פסולת מחוץ לעיר. כמו כן, גלומות בה אפשרויות בקרה נוספות בשל שמירת הנתונים ההיסטוריים של כל הרכבים והיכולת להפיק דוחות שונים.

תגובת מנהל האגף: מערכת האיתוראן משמשת את המחלקה על פי צורך ונעשה בה שימוש מדי פעם. מתקבלת ההמלצה לבדיקה אקראית חודשית.

3.2.4. ישנן תלונות המגיעות ישירות למחלקה ואין תיעוד שלהן. לביקורת נמסרו מספר דוגמאות שנמצאו ביחס לתלונות שהגיעו ישירות למחלקה וטופלו על ידה. (5 תלונות באמצעות דוא"ל בשנת 2012 ו- 4 מכתבים בשנת 2011).
המלצה: הביקורת ממליצה לתעד בקלסר את כלל הפניות המגיעות למחלקה שלא באמצעות המוקד לצורך בקרה שטופלו ומה היה משך זמן הטיפול בהן.

תגובת מנהל האגף: האגף והמחלקה, מקבלים פניות מהציבור בדרכים נוספות שלא באמצעות המוקד העירוני. כיום מרבית הפניות מגיעות באמצעות מיילים או באמצעות תיבת הדואר של האתר העירוני. כל אלה מתויקים בספריה שנקראת פניות הציבור במחלקה. בשנת 2012, הוסדרה בתוכנת המוקד, הדרך להעביר דרכה את פניות ציבור, שמגיעות דרך לשכת ראש העיר, לשכת המבקר ועוד.

3.3. כלי רכב: רישיון, גיול ומספר כלי רכב

הדרישות ביחס לכלי הרכב של קבלן האשפה, בהתאם להסכם, הינן כדלקמן:

- א. נדרשים רישיונות רכב בני תוקף לרכבים השונים ו/או לכל ציוד אחר הטעון רישוי (סעיף 1.4 להסכם).
- ב. הקבלן מתחייב להעמיד רכבים משנת ייצור 2004 ומעלה ומתחייב כי במהלך כל תקופת ההתקשרות לא ייעשה שימוש בכלי רכב שגילו עולה על 5 שנים (סעיף 2.4 להסכם).
- ג. הקבלן נדרש להעביר "פרטי הרכבים לביצוע השירותים נשוא חוזה זה, מתואמים לרשות המזמינה ולתנאי העבודה ברשות בה תתבצע העבודה..." (סעיף 2.2.1 להסכם).
- ד. בנספח להסכם מצוין כי "על הקבלן לעדכן את מנהל המחלקה לניקיון, על שינויים/החלפת רכבים ייעודיים ולעדכן אותו כאשר רכבים מוחלפים על מספרי רישוי חדשים".
- ה. בהתייחס לביטוח נדרש בסעיף 8.5.3. "ביטוח רכב חובה וביטוח צד ג' רכוש לרכבים המשמשים את הקבלן בביצוע השירותים"

הביקורת ביקשה לבחון האם קבלן האשפה עומד בתנאים אלו והאם מתבקשות האסמכתאות הנדרשות ע"י המחלקה.

ממצאים

3.3.1. רשימת כלי רכב - לדברי סגן מנהל המחלקה, לא ניתן לקיים מנגנון בקרה ביחס לרשימת כלי הרכב בשל תחלופת הרכבים, בין היתר, בשל שנת הייצור של הרכבים, תגבורים, תקלות בכלי הרכב. לבקשת הביקורת נערכה רשימה נכון ל- 26/12/12 של 7 דחסים ו-6 מנופים. (ברשימה מ- 18/2/2013 נכללו אף רכבים נוספים - סה"כ 20 כלי רכב בשירות קבלן האשפה).

המלצה: יש לקבל מהקבלן רשימת כלי רכב מדי שנה ועדכון שינויים לפי הצורך, לשם ביצוע בקרה ומעקב ביחס לכלי הרכב המבצעים פינוי אשפה.

תגובת מנהל האגף: המלצת הביקורת מתקבלת.

3.3.2. רישיונות רכב - נתקבלו 7 רישיונות רכב מעודכנים תקינים של דחסים ו- 6 מנופים.

■ יצוין כי לגבי 3 רכבים (70-546-72, 70-318-72, 68-705-53) התקבלו רישיונות רכב רק לבקשת הביקורת וצוין ע"י מנהל המחלקה כי הרכבים הינם של חברת מצדר - "קבלן משנה של חברת מפע"ת ומפעילה עבורה 3 משאיות מנוף בעיר". הביקורת תציין כי בהתאם לסעיף 7.1. להסכם "הקבלן אינו רשאי להסב ו/או להמחות ו/או לשעבד ו/או להעביר את החוזה, כולו או חלקו, או כל טובת הנאה, על פיו לאחר....." - כך שחל איסור על העסקת קבלן משנה ובכך מפר קבלן האשפה את ההסכם.

תגובת מנהל האגף: ההפעלה של חבי מצדר אושרה בשעתו כחלק ממערך הפינוי של חבי מפע"ת. מבחינתה של העירייה, הקבלן המפעיל הינה חבי מפע"ת לכל דבר ועניין ואין שום קשר עסקי בין העירייה לחבי מצדר. **המלצה:** יש לסייג את ההסכם במידת הצורך, על ידי הכנת נספח מתאים, ביחס להפעלת קבלן משנה.

תגובת מנהל האגף: ההמלצה מתקבלת ביחס להסכם הבא.

■ מתוך 13 הרישיונות שנתקבלו ישנם 5 רישיונות שאינם עומדים בתנאי של 5 שנים, משמע למרות שנדרשת שנת ייצור רכב של 2007 ומעלה, בעת מועד הבדיקה, שנת 2012, רכבים אלו הינם משנים 2004 עד 2006. (14-646-80, 36-56-666, 57-355-80, 59-406-96, 61-030-59). יצוין כי עבור התייצבות רכב משנת ייצור נמוכה מהנדרש בהסכם, נקבע קנס של 500 ₪ לכל רכב לכל התייצבות ₪ (סעיף 11.3 להסכם). **המלצה:** יש לדרוש ולוודא כי קבלן האשפה עומד בהתחייבותו ומספק רישיונות רכב עדכניים מדי שנה, לרכבים משנת הייצור המתאימה.

תגובת מנהל האגף: המלצת הביקורת מתקבלת.

3.3.3. ביטוח חובה - נמסרו 13 ביטוחי חובה לרכבים ברשימה של 26/12/12.

3.4. כלי אצירה

כלי האצירה מוגדרים בהסכם כ"כלים לאצירת פסולת מכל הסוגים ובכל הגדלים, לרבות פחי אשפה, מכלי אשפה, מכולות דחס, מעולות שינוע ושקועי קרקע".

כמות כלי האצירה מפורטת בנספח ב' להסכם, נספח "פירוט השירותים":

- מיכלים בנפח 50-76 ליטר - 3,689.
- מיכלים 90-140 ליטר - 480.
- מיכלים 240-360 ליטר - 7,000.
- מיכלים 770-1100 ליטר - 548.
- מכולות נוספות מיוחדות לפי רשימה.

בסעיף 2.2.3 להסכם נקבע כי לקראת כניסת הקבלן לעבודה תתבצע ספירה של כלי האצירה ברשות המזמינה. הספירה תתבצע על ידי נציג הקבלן ונציג הרשות המזמינה ובמהלכה ייבדק מצב כלי האצירה.

בסעיף 10.10. להסכם נקבע כי העירייה רשאית להפעיל מערכת ממוחשבת לצורך בקרה על כמות כלי אצירה שמפונים.

לביקורת נמסר על ידי מנהל האגף כי לא ישמו אפשרות זו, של בקרה ממוחשבת על כמות כלי אצירה שמפונים, כשלא ידוע על קיומה של מערכת שמנהלת בקרה על כמות כלי אצירה בארץ. כמו כן צוין כי אין צורך במעקב קבוע ע"י המחלקה אחר מספר המכולות, מכיוון שנקבע ע"י המחלקה מנגנון של הוספת מכולות - בהתאם לגדילת מספר התושבים. עדכון כמויות כלי האצירה נעשה, לדבריו של מנהל האגף, באופן עיתי, מול קבלן האשפה ובהתאם לסיכום מו"מ עימו.

בשנת 2013, נערך סקר פנימי במחלקה, בו נספרו כלי האצירה ונמצא כי מספר כלי האצירה הקבוע בהסכם עם קבלן האשפה הינו תקין. (הסקר נמסר לביקורת).

ביחס לתחזוקה וצביעה של כלי האצירה נקבע בהסכם כדלקמן:

- בסעיף 2.29 להסכם נקבעה אחריותו של הקבלן לחזותם הנאותה והנקייה של כלי האצירה, כולל אספקת חלקי חילוף, תיקונים, צביעתם אחת

- לשישה חודשים והחלפת כלי אצירה פגומים בכלי אצירה תקינים. על קבלן האשפה לבצע זאת תוך 48 שעות ממועד דרישת הרשות.
- בנספח ב' להסכם, נקבע כי הקבלן יחליף עגלות שנפגמו תוך כדי תהליך פינוי האשפה והן בגיל עד 4 שנים. הקבלן יתקן עגלות שנפגמו תוך כדי תהליך פינוי האשפה: גלגלים, מכסים. בתחילת כל שנה יעמיד לרשות העירייה 30 עגלות אשפה חדשות.
 - בהתאם לנספח להסכם, תיקון כל מכולה מהמכולות במהלך תקופת ההסכם, יתבצע תוך שבוע ימים ממתן הדרישה לכך ע"י המפקח.

ממצאים:

3.4.1. אי קיום מעקב אחר תחזוקת מכולות/צביעת מכולות - כיום, החל ממאי 2012,

לא מתבצע מעקב ביחס לתחזוקת כלי האצירה, אלא בהתאם לתלונות התושבים.

בבחינת תלונות המוקד, ביחס לתחזוקת כלי אצירה, נמצאו 823 פניות (11.66% מהפניות) העוסקות בעגלות שנעלמו או עגולות שבורות. זמן תקן שנקבע לתיקון מכולה הינו שבוע. (זאת אף לפי הנספח להסכם, למרות שבהסכם נקבע טיפול תוך יומיים).

משך הטיפול ב- 14 פניות בנושא תיקון מכולה, היה מעבר לתקן של שבוע. זמן תקן לעגלה שנעלמה הינו 10 ימים. לא נמצאו פניות מעל התקן.

תגובת מנהל האגף: יש להבחין בין תלונות על כלי אצירה ובין תלונות על מכולות. כפי שצוין, לא נמצאו תלונות שחורגות מהתקן. יש לזכור שבמצאי כלי האצירה אשר מטופלים ברמה העירונית יש יותר מלמעלה מ- 12,551 כלים וכלי אצירה מסוגים שונים. על כן מספר התלונות השנתיות ביחס למספר הפינניים השנתי, הוא זניח ביותר, נתון אשר ראוי להערכה ומעיד על רמת שירות גבוהה. באשר לתקינות המכולות, יש לזכור כי מדובר בתיקונים טכניים ועל כך קיימת בדיקה ובקורת בשטח. כפי שצינו, עם הצבתו של מפקח חדש לנושא העניין יחודד בנוסף מחדש.

4. תחנת מעבר

4.1. בללי

בהתאם לסעיף 2.15 להסכם, ריקון הרכבים יתבצע רק באתרי אשפה ו/או תחנת מעבר שתאושר בכתב.

קבלן האשפה מפנה את האשפה לאחר פינויה מרחבי העיר לתחנת מעבר השרון ובהמשך משנע את הפסולת לאתר הטמנת פסולת (אס"פ). בתחנת המעבר מופעלת כמצוין מערכת שקילה (כרכום). לאחר כניסת רכב נושא פסולת לתחנת המעבר, הוא נשקל, הפסולת שבו נפרקת לצורך עריכת תהליכי מיון, הפרשה ומחזור והרכב יוצא ריק מתחנת המעבר.

מנהל האגף לאיכות הסביבה הבהיר כי מכיוון שתחנת המעבר אינה מתופעלת ע"י העירייה, לא נערכת מטעם העירייה בקרה ביחס לתפעולה וזו נערכת ע"י המשרד לאיכות הסביבה.

להלן ריכוז כמות האשפה של כפר סבא שהובאה לתחנת המעבר בשנים 2010-2011 בהתאם לקובץ שקילה מטעם קבלן האשפה ובהתאם ל"דו"ח לגבי כמויות פסולת" לשנים 2010-2011 המוגש למשרד לאיכות הסביבה מטעם ראש העיר:

שנה	סה"כ פסולת נכנסת בטון- קבצי כרכום	מספר כניסות רכבים לתחנת המעבר – קבצי כרכום	סה"כ פסולת ומחזור - דו"ח עירוני	מספר תושבים - דו"ח עירוני
2010	58,305	10,735	מחזור: 58,345 33.2% 19,392	93,099
2011	55,730	10,785	מחזור: *61,132 32% 19,488	94,200

* מספר זה כולל סוגי פסולת נוספים שאינם נכללים בנתוני הכרכום. בהשוואה ללא סוגים אלו יש התאמה לשנת 2011 – 55,730 ₪.

הובלת הפסולת להטמנה - בנוסף מובלת האשפה על ידי קבלן האשפה מתחנת המעבר לאסי"פ או למפעלים ייעודים למחזור (פסולת ממוינת). לבקרה על כמות האשפה היוצאת מתחנת המעבר להטמנה חשיבות רבה בנוגע להיבט הכלכלי של העירייה (תשלום היטל הטמנה) וביישום הנחיות איכות הסביבה המחייבות אי הותרת פסולת בתחנה בהתאם לתקנה 5 לתקנות תחנת המעבר.

ממצאים:

4.1.1. בבחינת נתוני חודשי שנת 2011 לפי קובץ אשפה, עולה כי בחודש פברואר הוכנסה אשפה בסך של 3,842.450 טון (782 כניסות), לעומת חודש אוגוסט בו האשפה הייתה בסך של 4,672.838 טון (981 כניסות). מדובר בפער של כ-20% בכמות אשפה, שראוי היה לשאול לגביו, לו היו עורכים מעקב על כמויות פסולת חריגות - מה שלא נעשה בפועל.

תגובת מנהל האגף: אלו הבדלים סבירים בין חודשי הקיץ לחורף. כפי שצוין, חישוב כמויות האשפה מול תחנה המעבר הינו פאושלי. בהתאם לנתונים המוצגים, בשנת 2011 משקל האשפה אשר פונתה לתחנת המעבר עמד על 55,730 טון שהם כ- 4,644 טון ממוצע לחודש, לעומת 4,400 טון לחודש על פי ההסכם.

הערת הביקורת ביחס לתחנת המעבר:

מנהל האגף ציין בפני הביקורת כי מכיוון שתחנת המעבר אינה בבעלות עיריית כפר סבא, לא נערכת לגביה ביקורת מטעם העירייה. פועל יוצא - לא קיימת התייחסות לנושא תחנת המעבר בהסכם עם קבלן האשפה - העירייה מותירה בידיו של מפעיל התחנה, ללא פיקוח או בקרה מטעמה, את האחריות על כלל הפעולות המתבצעות בה: בקרת כניסה ושקילת כלי רכב; שינוע והובלת פסולת לאתר הטמנה ו/או למחזור. הביקורת סבורה, כי ראוי שתינתן התייחסות בהסכם ביחס לחובות הקבלן ביחס לפינוי האשפה לתחנת המעבר, לאור חובתה של הרשות לדאוג לפינוי האשפה, חובתה להתנהלות יעילה וחסכנית וחובתה בהתקשרות עם קבלן שומר חוק.

על כן המלצתה כי בהסכם הקרוב שייחתם עם קבלן האשפה תינתן התייחסות לחובותיו אף ביחס להתנהלות בתחנת המעבר, בין היתר מכיוון שהאינטרס הכלכלי של העירייה הוא לוודא כי נתוני כמויות האשפה המובלת לתחנת המעבר ומשונעת להטמנה הם אכן נכונים.

המצוין מקבל משנה תוקף לאור העובדה כי תחנת המעבר מופעלת ע"י קבלן האשפה עצמו, כך שלא קיימת הפרדת תפקידים בין שני גורמים אלו.

בשני תתי סעיפי הדוח הבאים תינתן התייחסות לנושאי בקרה מהותיים לדעת הביקורת, על מנת לוודא את תקינות נתוני כמויות האשפה: זיהוי רכבים שאינם מורשים להיכנס ותקינות השקילה. כמו כן תינתן התייחסות לנושא של איתור שעות כניסה חריגות.

כיום לא נעשה שימוש בדוחות בקרה בהתייחס לנתוני תחנת המעבר, באופן דומה לדוחות שהפיקה הביקורת במהלך דוח זה.

הביקורת סבורה וממליצה, בייחוד מכיוון שמדובר בבדיקות בסיסיות ובייחוד לאור העובד המפקח במחלקה שהינו בעל ידע במערכות מידע, לקיים בדיקות בקרה אלו, פעם בחודש, לצורך זיהוי מקרים חריגים ובקרה על העבודה השוטפת של קבלן האשפה.

תגובת מנהל האגף: תחנת המעבר מולה פועלת עיריית כפר סבא, משרתת רשויות רבות נוספות ופועלת בהתאם להוראות של המשרד להגנת הסביבה, אשר מקיים ביקורות תקופתיות במקום. נציגי המחלקה מבקרים במקום מעת לעת, אם לצורך בקרה על התהליכים, בקרות על אופן הטיפול בפסולת היבשה והרטובה המגיעה לתחנה ומעקב אחר הנתונים הנמסרים לעירייה.

בהסכם החדש יהיה נספח חדש המגדיר את האופן הטיפול בפסולת בתחנה בעניין חוק האריזות אשר יכלול מתכונת דיווח מפורטת כנדרש בהסכם מול תאגיד תמיר. לעניין כוח האדם במחלקה, מדובר במחלקה עם צוות מאד מצומצם, יחסית להיקף המשימות, כך שהפעלתו נערכת על פי סדרי עדיפויות שנקבעים על ידי ראש האגף ומנהל המחלקה.

4.2. זיהוי רכבים

הרכבים מטעם קבלן האשפה נכנסים לתחנת המעבר כשעליהם שלט הנושא את שם העיר "כפר סבא" וכך מזוהים כנושאי אשפה של העיר כפר סבא ע"י מפעיל התחנה. מפעיל התחנה מקליד את מס' רכב ומשקלו נרשם אוטומטית במערכת הכרכום. מפעיל התחנה אף ממייך את סוג הלקוח נושא האשפה מטעם העיר כפר סבא, בין היתר: ב"ח מאיר והפעמון כ"ס, מכון טיהור כפר סבא, פארק 2000 כפר סבא, עדן מרקט כפר סבא (2011 ו-2010).

הביקורת ביקשה לבדוק האם זיהוי הרכבים הינו מספק והאם נמנעת כניסה של רכבים שאינם מורשים תחת נתוני האשפה של עיריית כפר סבא

ממצאים:

4.2.1. **זיהוי כלי רכב** - כיום אין מעקב מטעם המחלקה ביחס לזיהוי כלי רכב הרשומים מטעם קבלן האשפה כנושאי אשפה של העיר כפר סבא, כשבנוסף לא קיים בתחנת המעבר מערך אוטומטי לזיהוי ובקרת כניסה של כלי רכב. **המלצה:** הביקורת ממליצה לדרוש בהסכם עם קבלן אשפה כי תתקיים מערכת לזיהוי כלי רכב בכניסה לתחנת המעבר, שתאפשר כניסה של רכבים מורשים בלבד, שמספריהם הוזנו למערכת הממוחשבת וכך הם מזוהים בכניסה/יציאה באמצעות עינית המותקנת בכניסה לתחנת המעבר ללא צורך בהקלדת מספר רישוי. באופן זה העירייה מוודאת כי הגורמים המזוהים כנושאי אשפה של כפר סבא, הם אכן רק שלה.

תגובת מנהל האגף - אכן לא קיימת דרישה כזו בהסכם מהקבלן לבצע מעקב אוטומטי לזיהוי כלי הרכב. יש לזכור כי התחנה משרתת לא רק את כפר סבא אלא רשויות אחרות. המלצת המבקר תיבדק בהסכם החדש.

4.2.2. **איתור רכבים שאינם מורשים** - לא מתבצעת בקרה על כלי הרכב הנכנסים לתחנה: לא קיימת רשימה מסודרת של כלי רכב מורשים. **המלצה:** מומלץ להכין רשימת רכבים קבועים ולבחון לפיה את נתוני כלי הרכב בקובץ האשפה מדי חודש. כמו כן, במידה וקיימת תקלה בכלי רכב

מורשה/קבוע של קבלן והוא מספק כלי רכב חלופי, תירשם הערת הסבר במערכת הממוחשבת, לגבי הרכב שנכנס, על מנת שניתן יהיה לזהות את שיוכו לעיר כפר סבא.

בהשוואה שנערכה בין רשימת הרכבים שנמסרה לביקורת נכון לפברואר 2013 לבין רשימת הרכבים שנכנסו לתחנת המעבר בשנת 2011, עולה כי מול רשימה של 20 רכבים קבועים של קבלן האשפה ברשות כפר סבא, כוללת הרשימה של הכניסה לתחנת המעבר 99!!! רכבים. מדובר במספר גבוה של רכבים שנכנסים כמובילי אשפה של עיריית כפר סבא.

תגובת מנהל המחלקה: "לגבי נושא הכמות הגדולה של הרכבים שהיו בטבלה: נפגשנו עם הנהלת מפע"ת חיים דבי ובני כהן והם נתנו הסברים מתאימים שעיקרם: רכבים המחליפים רכבים אשר - יוצאים פעם בחודש ליום טיפול, רכבים שהתגלו בהם תקלות ונכנסים למוסך, יוצאים לטסטים שנתיים, כולל הכנה לפני הטסט, ימי מחלה של נהגים. לכן גם בבדיקה הסטטיסטית רכבים אלה נמצאים ברשימה בתדירות נמוכה ביותר".

על מנת להמחיש את הנאמר לעיל, בפינוי גזם - סה"כ כניסות לתחנה בשנת 2011 – 4,039 כניסות. מספר הכניסות הממוצע היומי ליום עבודה הינו 13 כניסות ליום. אם ניקח בחשבון כי העירייה מפעילה מדי יום 6 משאיות מנוף ליום, הרי שכמות זו מתייחסת לכ- 2.2 כניסות ליום לכל משאית לתחנה. אף בפינוי אשפה - כ- 1.6 כניסות ליום לכל משאית לתחנה.

הביקורת תציין כי מדובר בבדיקת סבירות כללית ביותר ולא ניתן להסיק ממנה לגבי מקרים פרטיים של רכבים שאינם מורשים בכניסה לתחנת המעבר- תחת השם "עיריית כפר סבא".

הביקורת תשוב ותדגיש כי אומנם, בהתאם להסכם, התשלום לקבלן האשפה הינו על פי מחיר פאושלי, אך ישנה חשיבות הן לכמות האשפה הנכנסת לתחנת מעבר והן לכך שאך ורק רכבים נושאי אשפה של כפר סבא יכללו בנתוניו, מכיוון שנתוני משקל האשפה משפיעים על האומדן בחוזים העתידיים עם קבלני האשפה ועל קביעת המחיר הפאושלי בכל פעם.

4.3. מעקב תקינות שקילה

בעיריות רבות נהוג לבצע "שקילת 0" לכלי רכב נושאי האשפה של קבלן האשפה, משמע, בטרם תחילת עבודת איסוף האשפה, נשקלים כלי הרכב כשהם ריקים, על מנת לוודא שהם ריקים ולא נושאים אשפה ממקום אחר מחוץ לעיר. בהתאם לסגן מנהל המחלקה, הועלתה תוכנית לבצע שקילה לכלי הרכב, בטרם כניסה לתחנת המעבר על מנת לוודא את תקינות השקילה, אך בשל ההוצאה הכספית הכרוכה בכך, לא יצאה התוכנית לפועל.

ממצאים:

4.3.1. למרות החשיבות בדיוק בשקילה, לצורך הגדרת המחיר לחוזים עם קבלני האשפה, לא נערך מעקב על תקינות השקילה:

- א. בקובץ האשפה ניתן משקל האשפה הסופי – ללא נתוני השקילה בכניסה וביציאה מתחנת המעבר, כך שלא ניתן לערוך בקרה על תקינות הנתונים.
- ב. לא קיים תיעוד של הקלדות משקל שנעשו באופן ידני, משמע לא קיימות הערות ביחס לשקילות שנרשמו ידנית בשל משקל תקול, הפסקת חשמל וכיוצא. המשמעות היא שייתכן וקיימות הקלדות ידניות רבות ביחס למשקל האשפה באופן בו מתאפשר לרשום משקל שונה מהמשקל בפועל.

תגובת מנהל האגף: עניין בדיקת המשקל בתחנת המעבר לא עלה בעבר ואף אינו מופיע במפרט הדרישות של חוזה ההתקשרות מול קבלן האשפה. מדובר על כ- 11,000 כניסות לתחנה במהלך כל שנה. כפי שציינו, עניין השקילה הוא בקר נוסף אשר בא לבדוק את כמויות הכניסה לתחנה, אך אינו מהווה מרכיב בחישוב התשלום מאחר ומדובר על תשלום פאושלי. בשנים 2010-2011 כמויות הפסולת אשר פונו לתחנה עלו על הכמות אותם משלמת העירייה. בכל אופן, המלצת הביקורת מתקבלת, נדרוש מתחנת המעבר אישורים תקופתיים על תקינות המשקל.

4.4. מועדי כניסה לתחנת המעבר

תקנה 6 לתקנות למניעת מפגעים (מניעת רעש) התשנ"ג - 1992 קובעת, כדלקמן :
 "לא יבצע אדם ולא ירשה לאחר, באזור מגורים, בין השעות 22:00 ל-00:06
 למחרת ובימי מנוחה, לבצע פעולות פריקה וטעינה או טלטול מכלים לרבות
 מכלי אשפה, חביות, מכלי גז מיטלטלים, סחורות וכיוצא באלה, באופן הגורם
 או העלול לגרום לרעש."

סעיף 92 לחוק עזר, המתייחס לטלטול מכלים קובע כי :

"לא יטלטל אדם ולא יסיע או יגרור, באזור מגורים בימי חול בין השעות
 22:00 ו-00:06 למחרת, ובימי מנוחה, כלי אצירה, מכלים, בלוני גז, חביות
 וכיוצא באלה כלים, באופן הגורם רעש חזק, למעט באישור מיוחד של ראש
 העירייה".

סעיף 2.25 להסכם קובע כי "הקבלן מתחייב לבצע את השירותים בצורה שקטה תוך
 הקפדה על הוראות ותקנות למניעת מפגעים (רעש), תשכ"ו – 1996 ולהימנע מהקמת
 שאון (רעש) שיהיה בו כדי להפריע לתושבים ולמנוחתם".

ממצאים:

4.4.1. בבדיקת מועדי כניסה לתחנת מעבר בין השעות חצות לשעה 30: 5 בבוקר, ביחס

למשאיות אשפה (להבדיל מסקיפים המובילים אשפה מאזורי תעשייה), נמצאו

הממצאים הבאים:

			שנת 2010		
הערת הביקורת	הסבר האגף	ריכוז תאריכי כניסות רכבים אלו	משקל פסולת	כמות כניסות	מספר רכב
חג הקורבן חל ב- 17-20 בנובמבר	חג קורבן	10/1/2010	66,860	6	10-247-63
	חג פסח	4/4/2010	16,400	2	31-389-15
	רמאדן	9/8/2010	54,680	6	32-991-57
	"	24/8/2010	7,840	1	36-666-56
	חג סוכות	24/9/2010	4,880	1	36-822-51
	"	29/9/2010	76,360	7	37-493-56
	חג חנוכה	9/12/2010	83,000	8	45-317-68
לא ניתן הסבר	?	20/5/2010	66,940	6	82-905-59
			5,380	1	97-832-59

			שנת 2011		
הערת הביקורת	הסבר האגף	ריכוז תאריכי כניסות רכבים אלו	משקל פסולת	כמות כניסות	מספר רכב
חג הקורבן חל ב- 6-9 בנובמבר	חג קורבן	2/1/2011	53,040	6	10-247-63
"	"	5/1/2011	8,180	1	15-507-51
"	"	7/1/2011	13,200	2	18-627-15
"	"	12/1/2011	73,480	7	29-068-76
"	"	20/1/2011	105,520	11	32-991-57
"	"	21/1/2011	73,720	6	36-666-56
"	"	31/1/2011	29,060	3	37-493-56
	פסח	24/4/2011	116,820	11	45-317-68
	ע. ז'יכרון	9/5/2011	47,360	5	61-949-57
	אל פיטר	30/8/2011	10,500	1	80-355-57
	ראש השנה	28/9/2011	89,740	8	82-905-59
	צום גדליה	2/10/2011	2,820	1	97-108-00
	סוכות	14/10/2011	2,700	1	97-774-00
	"	21/10/2011			
	חג הקורבן	8/11/2011			

הערת מנהל האגף - כל כניסות המשאיות בשעות הלילה נבדקו ונמצא כי מדובר בחגים, אשר חייבו אותנו לעבודת ערב/לילה על מנת להבטיח פינוי אשפה שלא במהלך החג.

הביקורת תציין כי עדיין אותרו מועדים שאינם קשורים לחגים (חודש ינואר, מאי). מתפקידה של המחלקה לוודא כי קבלן האשפה פועל על פי חוק ומכאן חובתו בבקרה על כך שמקפיד על פינוי אשפה רק בשעות המותרות לכך על פי תקנות למניעת מפגעים (מניעת רעש), השתניג - 1992 .

5. מחזור

בסעיף 1.7 להסכם ישנה התייחסות לנושא מחזור כדלקמן: "...הרשות המזמינה תהיה רשאית..להפעיל תוכנית למחזור האשפה ואיסוף חומרי מחזור בתחומה....". בסעיף 2.17 להסכם נקבע לגבי מחזור כי במידה שבתחנת המעבר או באתר לסילוק פסולת מתבצע מחזור, יהיה הקבלן אחראי להנפיק לרשות המזמינה אישורים עבור המשרד לאיכות הסביבה. עיריית כפר סבא חתמה עם קבלן האשפה "תוספת להסכם עם חברת מפע"ת - מהלך הפרדת אשפה במקור", ביום 8/12/10. התוספת להסכם נועדה להסדיר את העבודה בנושא פינוי אשפה מופרדת למחזור ופינוי נייר למחזור, בהיקף שנתי של 213,000 ₪ כולל מע"מ.

מדובר באיסוף אשפה מופרדת לשלושה "זרמים":

■ אשפה אורגנית/רטובה - איסוף האשפה לתחנת המעבר, מיון האשפה בתחנה והעברתה לפחות אחת לשבועיים ל"תחנת קצה", אתר מחזור אשפה אורגנית לקומפוסט.

■ פסולת יבשה הכוללת פסולת שאינה אורגנית ואינה נייר - איסוף האשפה לתחנת המעבר, מיון האשפה בתחנה, לחומרים שניתן למחזר - בקבוקים, פלסטיק ולשאריות מחזור.

■ פסולת נייר - איסוף נייר לאתר או מפעל למחזור נייר.

האיסוף מתבצע בשלוש שכונות: הדרים, האוניברסיטה, הזמר העברי (ירוקה 60), החל מנובמבר 2010, פעמיים בשבוע. על הקבלן לדווח על המשקלים בכל סעיף ולהעביר אישור על כמויות/משקלי מחזור מהאתרים השונים לכל סוג אשפה בנפרד.

הקבלן יישא על עצמו את ההוצאות בגין כניסה לאתרי מחזור ועלות פעולת מחזור האשפה באתרים. התמורה - 1,700 ₪ ליום פינוי, עבור 9 ימי פינוי בחודש, סה"כ 15,300 ₪ בחודש, לא כולל מע"מ. בהתאמה נמסרו לביקורת חשבוניות לפי עלות של 15,300 ₪ בחודש, כולל מע"מ - 17,748 ₪.

חוק איסוף ופינוי פסולת למחזור, תשנ"ג - 1993 ותקנות איסוף ופינוי פסולת למחזור (חובת פינוי פסולת למחזור), התשנ"ח - 1998, קובעים את חובת הרשות בהסדרים לאיסוף ופינוי פסולת למחזור. המשרד לאיכות הסביבה יזם בחקיקה זו חובת הפרדת הפסולת העירונית טרם הטמנתה לרכיבים שאת חלקם ניתן למחזר, וקבע כי רשות מקומית תפעל להפחתה הדרגתית של כמות הפסולת לסילוק, על ידי פינוי חלק ממנה למחזור. החל משנת 2008 נדרש מחזור של 25% לפחות מהפסולת שפונתה לתחנת מעבר.

כמו כן נקבע בנספח להסכם כי הקבלן יעביר ביחד עם החשבונות החודשיים דוח מפורט על המחזור ב- % בכל רבעון וחויב עבור 72.5% מכמות האשפה אשר תיאסף בכפר סבא.

ממצאים:

5.1. אומנם בהתאם למנהל המחלקה, בחשבונות המונפקים ע"י קבלן האשפה, ישנו זיכוי מדי חודש על 27.5% מחזור בתחנת המעבר (הנתון אומת ע"י הביקורת), אך לא מתבקשים ולא מתקבלים אישורים של האתרים המורשים בקליטת פסולת ממחוזרת: קרוטונים, נייר, ברזל, זאת בניגוד לנקבע בהסכם.

תגובת מנהל האגף: אין דרישה לעניין זה בחוזה. הסידור שנקבע הוא כי על הקבלן לזכות את העירייה בגין היטל ההטמנה בשיעור המוזכר. אין באפשרותנו לדעת מה מתוך הפסולת המגיעה לתחנה אכן ממוחזרת מאחר ומדובר בתחנה המשרתת רשויות נוספות אחרות. עם החתימה על חוק האריזות, התחנה מתחייבת לתת לרשות שיעור מחזור אזורי יחסי לכמות הפסולת היבשה שתפונה לתחנה.

הביקורת מפנה לסעיפי ההסכם שהוזכרו לעיל וממליצה לדרוש דוח מפורט על המחזור ב- % מדי רבעון, דיווח ביחס למשקלים בכל סעיף וקבלת אישור על כמויות/משקלי מחזור מהאתרים השונים לכל סוג אשפה בנפרד, כפי שסוכם.

6. טבלת המלצות מסכמת:

המלצות	שם הפרק	מס' פרק
<ul style="list-style-type: none"> ■ יש לכתוב נהלים כתובים שיכללו את כל שלבי הבקרה ביחס לעבודת הקבלן.* ■ מומלץ לבקש מדי שנה אישור הדרכת בטיחות לעובדים מקצין הבטיחות של קבלן האשפה.* 	ניהול מחלקת הניקיון והסכס ההתקשרות עם קבלן האשפה	1
<ul style="list-style-type: none"> ■ יש לצרף לחשבונות אסמכתא ביחס לשינויים במספר כלי האצירה. ■ יש להקפיד ולדרוש פירוט של כלל הנתונים הקיימים בחשבון החודשי, כפי שנקבע בהסכם. ■ יש לערוך נספח שנתי ביחס להגדלות של ההסכם מול קבלן האשפה.* 	תקציב פינני האשפה	2
<ul style="list-style-type: none"> ■ מומלץ כי מנהל המחלקה יקבל מדי חודש את מספר הרחובות בהם מספר התלונות הרב ביותר, על מנת לשים דגש בפיקוח ברחובות אלו. ■ מומלץ כי ייערך מדגם מדי יום במקומות שונים בעיר, ללא תלות אך ורק בתלונות המוקד. ■ מומלץ להקפיד מול הקבלן בשימת דגש במקרים של פינני פגרים. 	דרישות הסכם פינני אשפה	3.1
<ul style="list-style-type: none"> ■ יש לחדש רישום דיווח יומי של המפקחים בשטח ביחס לביצוע פעולות פינני האשפה והגזם ע"י הקבלן.* ■ יש לדרוש מהקבלן, כפי שנקבע בהסכם, את נתוני יומן העבודה הממוחשב - כולל שמות עובדים - ולערוך מדי חודש מדגם.* 	פיקוח ובקרה על עבודת הקבלן	3.2

המלצות	שם הפרק	מס' פרק
<ul style="list-style-type: none"> ■ יש לקבל מהקבלן רשימת כלי רכב מדי שנה וכשנערכים שינויים לצורכי בקרה. * ■ יש לוודא כי קבלן האשפה עומד בהתחייבותו ומספק רכבים משנת הייצור המתאימה (עד 5 שנים). * ■ יש לסייג את ההסכם במידת הצורך, על ידי הכנת נספח מתאים, ביחס להפעלת קבלן משנה. * 	כלי רכב: רישיון, גיול ומספר כלי רכב	3.3
<ul style="list-style-type: none"> ■ יש להקפיד על בדיקת תחזוקת כלי האצירה. 	כלי אצירה	3.4
<ul style="list-style-type: none"> ■ מומלץ לבצע בדיקות ממוחשבות ובקרה חודשית ביחס לנתוני השקילה בתחנת המעבר. ■ מומלץ לדרוש בהסכם החדש עם קבלן אשפה כי תתקיים מערכת לזיהוי כלי רכב בכניסה לתחנת המעבר, שתאפשר כניסה של רכבים מורשים בלבד. ** ■ מומלץ להכין רשימת רכבים קבועים ולבחון לפיה את נתוני כלי הרכב בקובץ האשפה מדי חודש. * ■ מומלץ לוודא תקינות השקילה * 	תחנת מעבר	4

* ההמלצות המסומנות התקבלו ע"י מנהל האגף.

** המלצת המבקר ביחס לזיהוי רכבים תיבדק בהסכם החדש.